

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararındaki gerekçe şöyledir:

"Sanığın sürücü belgesiz araç kullanması nedeni ile hakkında 06.02.1998 tarihli Kaş İlçesi Emniyet Amirliği Trafik Tescil ve Denetleme Büro Amirliğince hakkında tutanak tutulmuş ve 2918 S. Yasa'nın 36. maddesine göre ceza tayini için hakkında dava açılmıştır.

Sanık savunmasında suçlamayı kabul etmiştir.

Sanığa 06.02.1998 tarihinde TCK'nun 119. maddesine göre ön ödeme önerisinde bulunulmuş, sanık ön ödeme önerisinde bildirilen miktarı 17.03.1998 tarihli vezne alındısı ile yatırmıştır.

Sürücü belgesiz araç kullanma suçu için 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'nın değişik 36. maddesinde ilk tespitte bir aydan iki aya kadar hafif hapis cezası ile 7.200.000.TL hafif para cezası öngörülmektedir. Aynı Yasa'daki ceza artışına ilişkin maddede yeniden değerlendirme oranında hafif para cezasında artış öngörülmekte olup bu miktar 1998 yılı için 12.900.000.TL.dir.

T.C.Y.nın 119. maddesinde düzenlenen ön ödeme sınırları içerisinde bulunan hafif hapis cezasının günlüğü 647 sayılı Yasanın 4. maddesine göre 3000.TL.den hesap edilip paraya çevrilerek, doğrudan hafif para cezası ile toplanarak, sanıklara ön ödeme önerisinde bulunup bildirilen miktarı 10 gün içinde yatırdığı takdirde kamu davasının ortadan kaldırılmasına, aksi takdirde verilecek cezayı yarı oranında artırılarak hükmolunmaktadır.

Ülkemizdeki Hukuksal, Sosyal ve Siyasal problemlerin kaynağında aşağıda belirtilen iki husus önemlidir.

1-Ülkemizdeki bilimsellik anlayışı ve bu anlayışın sorgulanmaması;

2- Hukukun tanımlanmasındaki yetersizlik.

3- Ülkemizdeki bilimsellik anlayışını tarihsel süreç içerisinde değerlendirecek olur isek sonuna geldiğimiz Y.Y.'ın başında Edebiyatımızda sanat anlayışı hakkında ortaya konulan ikilem bize önemli bir ışık tutacaktır.

Y.Y.'ın başında Edebiyatımızda sanat sanat içindir - sanat insan ve toplum içindir ikilemi yaşanmış ve sanat sanat içindir anlayışı önemli bir yer kazanmıştır... Bu anlayış günümüzde her ne kadar bu şekilde isimlendirilmese de Üniversitelerimizde kendini bilim bilimsellik içindir şeklinde göstermektedir. Bilimin asıl hedefinin insan olması gerektiği açıktır. Ve esasen şu anda Üniversitelerimizde bilimin asıl hedefinin insan olduğu bildirilmekte ise de bilimsel çalışmaların hedefinin insan mı' Yoksa bilimsellik mi' Olduğu şeklinde sorgulama yeterince yapılmamaktadır.

Bilimsellik anlayışındaki bu çarpıklık ya da yetersizlik kendini Hukuk Sahasında da Göstermektedir. Hukuk sahasında Hukukun da Hukuksallık için mi' Yapılıp yapılmadığı

yeterince sorgulanmamaktadır. Hukukun da asıl hedefinin insan ve toplum olduğunun devamlı olarak gözönünde bulundurulduğu rahatlıkla söylenememektedir.

Bahsedilen sorgulama eksikliğini herkesin anlayacağı şekilde izah etmek gerekirse bilimsel çalışmalarda asıl hedefte şaşma olunca bu çalışmalar dostlar alışverişte görsün atasözümüzü çağrıştırmaktadır.

4- Hukukun tanımlanmasında gösterilen yetersizliğe gelince hukukun çok boyutlu olarak değerlendirilmesinin yapılmasından kaçınmak ya da yapamamaktır.

Bilindiği gibi hukuk norm, sosyal olgu ve ide (adalet) boyutlarından oluşmaktadır. Ülkemiz hukukçularının en büyük zaafiyeti Hukuku kural, (norm) olarak tanımlamalarıdır. Bu tanımlamayı yapabilmek için değil hukuk eğitimi görmeye okuma yazma bilmeye dahi gerek yoktur. Ülkemiz hukukçularının hukukun sosyal olgu ve ide boyutunu önemli ölçüde ihmal ettikleri, hatta norm boyutunu normun üstün bir iradenin eseri olması yönünden değerlendiren Hukuksal pizitivizm anlayışına dahi sahip olmadıkları söylenebilir. Ülkemizde Hukuk, norm boyutu ile kelsen pramiti arasında sıkışmış bir anlayış içerisinde değerlendirilmektedir.

Yasaların hazırlanmasında ve Yasalaştırma (Kodifikasyon) çalışmalarında zikredilen temel perspektif göz önünde bulundurulmadığında hedeflenen noktaya varılamayacağı açıktır.

Ülkemizdeki trafik problemi herkesin malumu olup, herkesçe gerekli önlemlerin alınması fikri paylaşılmaktadır.

Bu anlayışla Karayolları Trafik Yasası (K.T.Y.) ile düzenleme yapılmakla birlikte bu düzenleme uygulamadaki sıkıntılar ve problemler yeterince düşünülmeyen yapılmıştır. Zira 2918 S.K.T.Y'nda önce 4199 S.Y. ile değişiklik yapılmış bu düzenleme ile sürücü belgesiz araç kullanmak Asliye Ceza Mahkemelerinin görevine girecek şekilde düzenlenmiş bu hususun gözden kaçtığı anlaşılınca 4262 S.Y. ile yeniden kısa bir aradan sonra değişikliğe gidilmiştir.

Yukarıda bahsedildiği gibi sonuç olarak 12.990.000. TL. hafif para cezasını 10 gün süre içerisinde yatıran sanık hakkında açılan kamu davasının ortadan kaldırılmasına karar vermek mecburiyeti vardır.

Sürücü belgesi olmayan sanıkların ön ödeme önerisini yerine getirmemesi ancak sanığın parasal ya da zihinsel yetersizliği halinde mümkün olacaktır.

Esasen sürücü belgesiz araç kullanmayı bu şekilde Adli bir suç haline dönüştürme düşüncesinin altında trafik polislerine güvensizlik şüphesini düşündürmektedir. Esasen trafik polislerince tutanak tutulmasının yargılama sürecini başlatan bir işlem olduğu açıktır. Ayrıca çağdaş devlet hangi kademedede olursa olsun kamu görevlisine güven ve daha sonra gerekli denetimin yapılması ile olunabilir.

Trafik polislerince idari para cezası işlemi yapılabilecek bir durumda mahkemeler gereksiz yere meşgul edilmekte olup bu tür yasal düzenlemeler ile vatandaş arasında mahkemelerde sürünme şeklinde deyim oluşturulacak duruma maalesef gelinmiştir.

Yasa uygulamasında trafik polislerince sürücü belgesiz bir şahıs tespit edildiğinde mevcut olarak mahkemede hazır etmeleri gerekmekte olup, bu şekilde hareket edildiğinde yani bu yasal gerek yerine getirildiğinde ekip kontrol görevine son vermek durumunda kalmaktadır.

Yetersiz olan araç personel ve ulaşım giderleri karşısında bu suçtan işlem yapma bu nedenle trafik polislerinin işini son derece zorlaştırmakta hatta olanaksız hale getirmektedir.

T.C.Y.mızdaki ön ödemeyi düzenleyen 119. maddesi zikredilen prosedür ve ceza miktarı karşısında mahkemelerin yapmış olduğu iş trafik polislerince verilecek idari para cezasına ilişkin işlemlerden mahiyet olarak hiçbir fark arz etmemesi nedeniyle sürücü belgesiz araç kullanma suçunu adli bir suç olarak bulundurmasının hiçbir mantıklı ve tutarlı tarafı bulunmamaktadır.

Davaların yoğunluğu araç gereç ve personel ve diğer tüm yetersizlikler gözönünde bulundurularak mahkemelerdeki iş yoğunluğunun artırılmasından önemle kaçınmak gerektiği hatta azaltmanın yollarının bir an önce aranmasının gerektiği açıktır.

Dünyadaki çağdaş gelişim suçların adli olmaktan çıkartılıp idari hale dönüştürülmesi mahkemelerce ancak idari cezalara itirazların bakılması şeklindedir.

Yine dünyadaki kamu yönetiminin çağdaş prensiplerinin başında kurumsallaşma ile birlikte kamu görevlisine güven esası gelmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle sürücü belgesiz araç kullanma suçunun idari para cezasına dönüştürülmesi amacı ile adli suç olarak vasıflandırmayı gerektiren cezaların iptali gerekmektedir.

Anayasa Mahkemesince yerindelik (Oportunité) denetimini yasaklayan herhangi bir Anayasa ya da yasa hükmü bulunmamaktadır. Anayasa Mahkemesi en geniş denetim yetkisine sahip yargının sembolü yüksek mahkeme olup, her türlü Norm, Sosyal Olgu ve Adalet boyutu açısından denetim yapabilir ve haliyle yerindelik denetimi de yapabilir.

Anayasa Mahkemesinin yerindelik denetimi yapması Anayasamızın 153/2 maddesinde belirtilen kanun koyucu gibi hareket etme değildir.

Yukarıda belirtildiği gibi zikredilen suçun idari cezaya dönüştürülmesi amacıyla hüküm fıkrasında belirtilen yasa maddesi Anayasamızın 153/3 maddesi de gözönünde bulundurularak iptal kararı verilmesi için yasa maddesi Anayasamıza aykırı görülmüş aşağıdaki hüküm tesis edilmiştir. (İptal başvurusunda mahkemelerce kullanılması gereken hukuksal terminoloji ile Türk Milleti adına karar verildiğinden aynı zamanda her Türk vatandaşının da anlayacağı dil kullanılmıştır)

Hüküm : Yukarıda açıklanan nedenlerle;

Anayasamızın 152/1 maddesine göre; 2918 Sayılı Karayolları Trafik Yasasının 4199 sayılı Yasanın 16. maddesi ile ve daha sonra 4262 sayılı Yasanın 4. maddesi ile değiştirilerek kabul edilen 36. maddesinin üçüncü fıkrasındaki "İlk tespitte bir aydan iki aya kadar, hafif hapis cezası verilir", "7.200.000. TL hafif para cezası ile cezalandırılırlar." şeklindeki hükümlerini, Anayasamızın temel hak ve hürriyetlerin sınırlanmasının demokratik toplum gereklerine aykırı olamayacağına ilişkin 13/2 maddesine ve mahkemelerin ve hakimlerin bağımsızlığına ilişkin 138/1 maddesine aykırılığı kanaatine resen varıldığından bahsedilen, yasa maddesinin hükümlerinin iptali için Anayasa Mahkemesine dava açılmasına,

Esas Sayısı : 1998/16

Karar Sayısı : 1998/88

Geređi için gerekçeli iptal başvurusuna ilişkin karar ve onaylı dosya suretinin Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliđine gönderilmek üzere Kaş Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine,

Bu nedenlerle, Anayasamızın 152/1 ve 3. maddesine göre duruşmanın 14.07.1998 günü saat 09.00'a bırakılmasına karar verildi.""